

HANDLEIDING: BEHEER VAN ROLBLAAR EN NETELBLAAR IN WINGERDE

Oktober 2007

Nico van Rensburg (WVV)

Deel 1: Grondves Eenhede

1. INLEIDING

Weens die sporadiese voorkoms van veral rolblaar simptome in wingerde oor die hele wynbedryf en die verspreiding van netelblaar in die benede Breëriviervallei, is aanvullende voorsorg- en beheermaatreëls deur die Wyndruifverbeteringsvereniging (WVV) geïmplementeer om die verspreiding van rolblaar en netelblaar in eenhede in terme van die SA Plantsertifiseringskema vir Wyndruie te bekamp.

2. VOORSORG-EN BEHEERMAATREËLS

Grondves eenhede word gevestig met plante waarvan die plantmateriaal afkomstig is uit kern eenhede en word gebruik om plantmateriaal te voorsien vir die vestiging van moeder eenhede.

2.1. Isolasie-afstand

- Isolasie-afstand van 25 meter vanaf ander wingerd moet gehandhaaf word.

2.2. Bufferstrook

- Geen plante van enige soort mag binne vyf meter van 'n eenheid voorkom nie.

2.3. Grondvereiste

- Rougrond en grond moet vry toets van die vektor vir netelblaar.
- Dreinasie-en afloopwater uit ander wingerd moet nie daarop vloei nie.
- Indien dit voorheen 'n grondves eenheid was, moet soveel as moontlik wortels verwyder word.
- Indien dit voorheen 'n grondves eenheid was, moet die grond vir een jaar rus.

Fig. 1. Grondveseenhede moet versorg word om plantmateriaal van 'n hoë gehalte te lewer.

2.4. Besproeiingswater

- Besproeiingswater moet nie besoedel word deur dreinasie-en afloopwater uit ander wingerd nie.
- Besproeiingswater moet vry wees van die vektor vir netelblaar.

2.5. Inspeksie van eenhede

- Inspeksie geskied drie keer per jaar naamlik gedurende die somer, herfs en winter.

2.6. Versorging

- Plante in 'n eenheid moet versorg word op 'n wyse wat bevorderlik is om plantmateriaal van 'n hoë gehalte te verkry.

2.7. Onkruidbeheer

- Plante in 'n eenheid moet nie deur onkruid oorgroei word nie.
- Onkruid moet beheer word deur 'n spesifieke onkruidbeheerprogram te volg.
- Onkruid moet laag gehou word om te verhoed dat die miere alternatiewe toegangsroetes na die stokke kry deur onkruid wat aan die stokke, oplei-pale of drade raak.

2.8. Afwesigheid van wiltuis besmetting

- Geen wiltuise of visuele tekens mag op die plante of plantmateriaal voorkom nie.

2.9. Verwydering van stokke

- Stokke wat visuele simptome van rolblaar toon en stokke wat positief toets van rolblaar moet deurlopend verwyder word.
- Afwykende stokke moet deurlopend verwyder word.

2.10. Moniteer van witluise

2.10.1 Standaard program

2.10.1.1 Risiko eenhede

- Plaas een feremoon-valletjie uit per hektaar.
- Begin met monitering vanaf begin Oktober en gaan voort tot einde Mei.
- Vervang die gomstrokies van die feremoon-valletjie elke tweede week.
- Moenie die gomstrokies vou nie en handig in vir telling onder 'n mikroskoop van die aanwesige mannetjies.
- Vervang die kapsule van die feromoon-valletjie elke twee maande.

2.10.1.2 Lae Risiko eenhede

- Plaas een feromoon-valletjie vir elke vyf hektaar.
- Begin vanaf 15 November en gaan voort tot einde 15 Januarie.
- Vervang die gomstrokies van die feromoon-valletjies een keer per maand.
- Moenie die gomstrokies vou nie en handig in vir telling onder 'n mikroskoop van die aanwesige mannetjies.

2.10.2 Aanvullende program

Indien die telling van die lokval bo 10 mannetjies per lokval oor periode van twee weke is:

- Teken 'n plan van die Grondves eenheid met 'n aanduiding van elke ry en aantal vakkies per ry.
- Kies twintig vakkies met vyf stokke elk eweredig deur die eenheid versprei.
- Indien die eenheid groter as twee hektaar is, moet die getal vakkies pro-rata vermeerder word.
- Moniteer die tros-sone van elk van die vyf stokke in elke vakkie twee keer per week.
- Teken slegs die aan- of afwesigheid van witluise op elke stok aan.
- Die totale getal besmette stokke sal die persentasie witluisbesmetting in die moeder eenheid aandui.

2.11. Beheer van witluise

- Bostokke:
 - Begin met bespuiting sodra die getal mannetjies in die begin van die seisoen 10 per valletjie oorskry en die wyfies visueel waargeneem word.
 - Behandel die hele grondves eenheid dadelik met 'n geregistreerde kontak of sistemiese witluismiddel volgens die voorgeskrewe dosis.
 - Gebruik handstange en nie waaier spuitpompe nie.
 - Bespuitings moet op die kordon-arms en die tros-sone gekonsentreer word.
- Onderstokke:
 - Begin met bespuiting sodra die getal mannetjies in die begin van die seisoen 10 per valletjie oorskry en die wyfies visueel waargeneem word.
 - Behandel die hele grondves eenheid dadelik met 'n geregistreerde kontak of sistemiese witluismiddel volgens die voorgeskrewe dosis.
 - Gebruik handstange en nie waaier spuitpompe nie.

2.12. Moniteer van miere

- Miere moet tydens die monitering vir witluise ook gemonitor word.
- Miere moet in die lente gemonitor word wanneer dit warmer is en die miere meer aktief is.
- Miere moet beheer word sodra 20% van die stokke volgens die standaard moniteringstelsel met miere geïnfecteer is.

2.13. Beheer van miere

- Miere mag nie onbeheerd in 'n grondves eenheid voorkom nie.
- Miere moet in die lente beheer word.
- Miere moet beheer word wanneer hulle in die stokke inbeweeg.
- Indien daar later in die seisoen miere voorkom, moet dit voor oes beheer word.
- Rugsakspuitpomp met 'n ringspuit moet gebruik word.

- Geregistreerde kontak of lokaas middels volgens die voorgeskrewe dosis moet gebruik word.
- Direkte stambespuitings moet toegedien word.
- Stambespuitings moet bo die permanente besproeiingslyn toegedien word.
- Oplei-pale moet ook bespuit word.
- Hele rye moet bespuit word, indien daar miere in voorkom en nie kol bespuitings nie.
- Indien die besmetting so hoog is dat die miere in groot getalle op die grond beweeg, moet 'n tweede stambespuiting later in die seisoen toegedien word.
- Slegs wanneer miere in die stokke voorkom, moet die tweede bespuiting toegedien word.

2.14. Beweeg van mense en implemente

- Indien daar vanaf ander wingerde op dieselfde plaas na grondves eenhede beweeg word, is die volgende verpligtend:
 - Skoonspuit van trekkers en implemente
 - Ontsmetting van snoeiskêre en
 - Dra van skoon beskermende oorklere.

3. SLOT

Navorsers is tans besig met verskillende Winetech-projekte oor verskeie vakgebiede om die verspreiding van rolblaar te verklaar en te beheer. Alhoewel hierdie voorsorgmaatreëls in die toekoms verder aangevul sal word, soos die navorsingsresultate beskikbaar gestel word, is die aanduidings dat die huidige maatreëls beslis kan bydra tot die bekamping van rolblaar en netelblaar in produksie wingerde oor die hele wynbedryf.

Saamgestel uit die volgende:

- Addison, P., *Protokol vir Mierbeheer, Winetech, Junie 2003.*
- Carstens, R., *Rolblaar Oorsig, Winetech, Desember 2001.*
- Staatsdrukker, *Suid-Afrikaanse Plantsertifiseringskema vir Wyndruiwe, Staatskoerant, 28 Augustus 1992 soos gewysig.*
- Walton, V.M., *Protokol vir die Bekamping van Witluisverspreiding in 'n Wingerdblok, Winetech, Desember 2001.*
- Walton, V.M., Pringle, K.L. en Daane, K.M., *Protokol vir feromoon-valletjie vangste en monitering van Wingerdwitluis in Suid-Afrikaanse wingerde, Winetech, Junie 2003.*

Vir meer inligting, kontak Nico van Rensburg by die WVV, by tel. (021) 872 1831, faks (021) 872 0335 of e-pos plantpro@iafrica.com.